

Στη ζώνη των μειωμένων προσδοκιών

Η

ταν τόσο απότομη η προσγείωση από τη φάση των απογειωμένων προσδοκιών-θεωρούσε η κυβέρνηση Σαμαρά/Βενιζέλου ότι θα πετύχει πολιτικά έγκαιρη ρύθμιση του ελληνικού χρέους η οποία θα άφηνε άνετα περιθώρια για τόνωση της ανάπτυξης και για κοινωνικές παροχές, θεωρούσαν οι επιμέρους υπουργοί ότι θα μπορούσαν να προχωρήσει ο καθένας χωριστά και όλοι τους μαζί σε παραδοσιακές «φιλολαϊκές» εξαγγελίες, με το ξεκαθάρισμα ότι όλα τα δυσάρεστα προαπαιτούμενα θα τηρηθούν, και μόνο μετά ένα ακόμη πέρασμα τρόικας θα αρχίσει η οποιαδήποτε συζήτηση για το χρέος, ώστε χάθηκε εντελώς η μπάλα.

Και όμως: η αληθινή ανηφόρα, που εγκαθιστά υποχρεωτικά την Ελλάδα του δεύτερου μήνου του 2014 στη ζώνη των μειωμένων προσδοκιών, τώρα μόλις ξεκινάει! Δεν ξέρει κανείς από πού να αρχίσει και πού να τελειώσει.

Είχαμε τις εσωτερικές αμφιβολίες του ΔΝΤ για το πόσο η προβολή ρυθμών ανάπτυξης για μετά το 2015 θα ήταν αρκετή προκειμένου να συνεχίσει να στηρίζει μια αισιοδοξία ότι «το πράγμα βγαίνει πέρα» με κάτι κοντά σε 3% το 2015, άνω του 3,5% το 2016 κοκ, ώστε όταν προέκυψε (εδώ δε προσέρχεται και η Τράπεζα της Ελλάδος...) ότι το κεντρικό σενάριο για τα χρόνια που έρχονται είναι μόλις πάνω από 2%, το χαμηλό είναι στο 1,4% (καθώς η δημόσια κατανάλωση μένει στάσιμη, η ιδιωτική τσιμπάει κατά 1%), και μόνον το αισιόδοξο σενάριο «πάνει» 2,9%, άρχισαν όλοι να ξεροβήχουν. Προσθέστε εδώ ότι στο πρώτο 4μηνο εμφανίζεται επιτάχυνση στην εκ νέου υποχώρηση των εξαγωγών (κάπου στο -6,5%).

Με αποεπιτάχυνση στην αντισταθμιστική πτώση των εισαγωγών (λόγω στασιμότητας μετά τη βαθιά ύφεση) ξαναβρισκόμαστε πάλι σε αγριευτική αύξηση του εμπορικού ελλείμματος - άλμα κατά 25% αν παραβλέψει κανείς τα πετρελαιοειδή... Το χάνουμε, το χάσαμε το «δίδυμο πλεονέκτημα»! Επίσης, ξανάρχιζε να ξεφουρνίζεται ότι με τα stress tests του φθινοπώρου -τα «δικά τους», της ECB και της EBU, όχι «τα δικά μας» της Τράπεζας της Ελλάδος και της BlackRock: όμως ο καλός ο κ. Προβόπουλος άχετο απιών πλέον... - μπορεί να ξαναδούμε πάλι ένα κεφαλαιακό άνοιγμα στις τράπεζες. Αυτό δείχνει την πικρή σοφία του ότι κρατήθηκε το «μαξιλάρι» των 8 ή 11 δισ. του ΤΧΣ, όμως τα φτερά κόπηκαν ακόμη περισσότερο...

Βέβαια, παρόμοια στοιχεία και οι σχετικές προβλέψεις μαγειρεύονται κατά το δοκούν μέχρις ότου... επέλθουν! Όμως, η διαδοχική πίεση από τις δικαστικές αποφάσεις που ξηλώνουν τα δημοσιονομικά μέτρα του 2012 -προηγήθηκαν οι ένοστολοι με κόστος κάπου 350 εκατομμύρια, ακολούθησαν οι δικαστικοί (πολύ λιγότεροι και ακριβότεροι!) με συνολικά κάτι σαν 180 εκατομμύρια, και έπεται συνέχεια- ξαναφέρνουν στο προσκήνιο την έννοια «μαύρη τρύπα». Εντονα. Πιεστικά. Από δίπλα «ανακαλύφθηκε» το άνοιγμα που θα προ-

κύψει, κυρίως για τα Ασφαλιστικά Ταμεία (όχι, δε, μόνον για τα επικουρικά...) των προνομιούχων, από την κατάργηση των διαβόπων φόρων υπέρ τρίτων. Επειδή η κυβέρνηση ροκάνισε λίγο το χρόνο όσον αφορά ειδικά το αγγελιόσημο, που αφορά το δημοσιογραφικό κόσμο, η δυσάρεστη αυτή μαύρη τρύπα είχε φιλοπαράσει: όμως εδώ τα ποσά ξεπερνούν το 1,2 δισ. ευρώ από του χρόνου, οπότε δεν «διώχνονται» εύκολα από το οπτικό πεδίο. (Το σεβαστό υπουργείο Οικονομικών επιχειρεί εν τω μεταξύ να παίξει με το περιορισμένο δεδικασμένο του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τα ειδικά μισθολόγια και τις αντίστοιχες συντάξεις. Πώς; Με τον δι' εγκυκλίου περιορισμό της ανάκτησης των κριθέντων αντισυνταγματικών/παρανόμων περικοπών σε όσους άσκησαν προσφυγή και μόνο. Πρόκειται για την ίδια κοντόφθαλμη και -sorry- απατεωνίστικη λογική που εμποτίζει τη μετάθεση του συνολικού αδιεξόδου του Ασφαλιστικού από εξάμηνο σε εξάμηνο...)

Γιατί οι Ευρωπαίοι και οι αγορές τους (=μάς) σφίγγουν απότομα τα λουριά;

Όμως, το ακόμη βαρύτερο πλήγμα ήρθε από τους μέχρι χθες ενθουσιώδεις υμνιστές του success story «μας». Η Standard and Poor's διεκδίκησε -διά του κ.

Του Α. Α. Παπαγιαννίδη
skbliz@hol.gr

Η διαδοχική πίεση από τις δικαστικές αποφάσεις που ξηλώνουν τα δημοσιονομικά μέτρα του 2012 -προηγήθηκαν οι ένοστολοι με κόστος κάπου 350 εκατομμύρια, ακολούθησαν οι δικαστικοί (πολύ λιγότεροι και ακριβότεροι!) με συνολικά κάτι σαν 180 εκατομμύρια, και έπεται συνέχεια- ξαναφέρνουν στο προσκήνιο την έννοια «μαύρη τρύπα».

Στο πρώτο 4μηνο εμφανίζεται επιτάχυνση στην εκ νέου υποχώρηση των εξαγωγών (κάπου στο -6,5%). Με αποεπιτάχυνση στην ανασταθμιστική πτώση των εισαγωγών ξαναβρισκόμαστε πάλι σε αγριευτική αύξηση του εμπορικού ελλείμματος - άλμα κατά 25% αν παραβλέψει κανείς τα πετρελαιοειδή... Το χάνουμε, το χάσαμε το «δίδυμο πλεονέκτημα»!

” ”

Moritz Kraemer, καινούργιος κι αυτός/new kid on the block το ρόλο του χαριτωμένου παιδιού που φώναζε «Μα, ο βασιλιάς είναι γυμνός!», εξηγώντας πόσο η εκ νέου πρόσβαση χωρών σαν την Ελλάδα (και την Κύπρο) στις αγορές μπορεί κάλλιστα να αποβεί βραχύβια. «Η κρίση της Ευρωζώνης μάς έμαθε ένα πράγμα: το πόσο γρήγορα μπορεί να χάνεται η πρόσβαση στις αγορές». Ελα καλέ!

Ενώ και ο σαφώς βαρύτερος -και γνωστότερος σ' εμάς- Klaus Regling, ο επικεφαλής του EFSF (ήδη ESM), ήρθε να μας υποβάλει πάλι -δηλαδή την κυβέρνηση Σαμαρά / Βενιζέλου, δηλαδή τελικώς... εμάς- στο παγωμένο σκέλος του σκοτεινίου ντους, πώς; Απλά: όπως ακριβώς το ΔΝΤ μάς έχει χαράξει στο μυαλό ότι τα δικά του 30 δισ. δανεισμού προς την Ελλάδα δεν αναδιρθρώνονται με τίποτε (ούτε επιτόκια, ούτε διάρκειες, ασφαλώς δεν νοείται άχνα για «κούρεμα»), έτσι και τα κεφάλαια που έχουν δοθεί από τον EFSF στα πλαίσια του «ευρωπαϊκού σκέλους» δεν αγγίζονται. Για-

τί; Α, επειδή θα θιγόταν η πιστοληπτική ικανότητα του Μνημονίου (που ως γνωστόν είναι δανειακό σχήμα: το θυμίζει κάθε τρεις και λίγο ο Βαγγέλης Βενιζέλος).

Αλλά και τα επιτόκια απ' αυτήν την πηγή είναι ήδη στο κόστος δανεισμού συν μια ανάσα, οπότε τι να κερδηθεί απ' εκεί;

Μόνο τα σε διακρατική βάση κεφάλαια που έχει λάβει η Ελλάδα επιδέχονται ριζική αναδιάρθρωση, δηλαδή και μείωση επιτοκίων (γιατί εκείνα είχαν, αρχικά, όλη την τιμωρητική κακία της «διάσωσης εν ονόματι της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης») και σημαντική επιμήκυνση λήξεων. Βέβαια, και τα δάνεια EFSF μπορούν να πάνε χρονικά παραπέρα:

Όμως, όπως επεσήμει ο καλός κ. Ρέγκλινγκ, «αυτό θα έχει δημοσιονομική επίπτωση [για την Ελλάδα] μόνο μετά από 25 χρόνια», αφού εδώ έχουμε ήδη πάει τις λήξεις στο βάθος χρόνου. Μικρή λεπτομέρεια: από το EFSF έχουμε σηκώσει 140 δισ. ευρώ, από διακρατικό δανεισμό μόλις 53 δισ...

«Μα καλά, δεν τα ξέραμε όλα αυτά; Δεν τα ήξεραν οι «εταίροι μας;» μαντεύουμε την απορία του αναγνώστη. Και βέβαια τα ξέραμε (κάθε τόσο τα γράφαμε εδώ, στενοχωρώντας φίλους και γνωστούς επειδή δεν προσερχόμασταν στο success story ζωνρά-ζωνρά) και τα ξέρανε «οι εταίροι μας» (απλώς κι αυτοί για μιαν επικοινωνία ζούσαν και ζουν...).

Επειδή δε αποκλείεται οι ως άνω εταίροι να ευθυγραμμίζονται απότομα με τον κ. Λαφαζάνη ή τον Γιάννη Μπλιό-για να μη θυμηθούμε τους ΑνΕλληνες- στα περί «αποικίας χρέους», μάλλον χρειάζεται να πάνε τα πράγματα στο (νέο) αδιέξοδο προκειμένου να δουν τι θα κάνουν μ' εμάς.

Και να αποφασίσουμε κι εμείς τι θέλουμε/τι αντέχουμε εντέλει.

Τι θα πει «ο λαϊκισμός διατρέχει οριζόντια όλα τα κόμματα»;

Αυτή, λοιπόν, η εγκατάσταση εκ νέου στη ζώνη των μειωμένων προσδοκιών κινδυνεύει να λειτουργήσει αποσθρωτικά για το πολιτικό σύστημα.

Ενώ δηλαδή ετοιμάζονταν να πετύσουν στον Ματέο Ρέντσι την απόπειρα να αλλάξει τόνο στη στάση του Νότου απέναντι στην ευρωπαϊκή/γερμανική μονοδιάστατη λογική «η λιτότητα θα φέρει την ανάπτυξη», ή να συνοδεύσουν τον Ζίγκμαρ Γκάμπριελ και των Ευρωσοσιαλιστών το ήπιο αντάρτικο κατά της κυρίας Μέρκελ, βρίσκονται μπροστά σε πολύ πιο άμεσα και πραγματικά αδιέξοδα. Δικά μας.

Και μπροστά σ' αυτό το σκηνικό, έρχεται -πάλιν- ο Αλέκος Παπαδόπουλος να διακηρύσσει ότι «ο λαϊκισμός διατρέχει οριζόντια όλα τα κόμματα».

Και να θεωρεί ότι μετά τις ευρωεκλογές «έχουμε μπει σε περίοδο αδιεξόδου», που οδηγεί «σε σύγκρουση της λαϊκιστικής δεξιάς με τον ιδεολογικό αριστερό λαϊκισμό». Οι Αγγλοσάξονες λένε ότι «δεν μπορείς να μάθεις καινούργια κόλπα σ' ένα γέρινο σκυλί»: και τα κόμματά μας (δηλαδή... εκείνα που ψηφίζουμε εδώ και 4 δεκαετίες) έχουν μάθει ένα και μοναδικό κόλπο. Μ' αυτό και παίζουν, ακόμη. Καλό καλοκαίρι, που λένε...

[SID:8770096]